

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobce: **X**, nar. X
státní příslušnost X
zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2024, č. j. OAM-1723/ZA-ZA11-D04-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2024, č. j. OAM-1723/ZA-ZA11-D04-2023 se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2024, č. j. OAM-1723/ZA-ZA11-D04-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení bylo podle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno, neboť příslušným státem k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“), je Maďarsko.

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce namítal, že napadeným rozhodnutím byl porušen § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), v souvislosti s § 12 písm. b) zákona o azylu, § 14a zákona o azylu, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Evropská úmluva o lidských právech.
3. Žalobce v žalobě uvedl, že pochází z X, kde se účastnil protivládních demonstrací, podporoval stranu A. N. Intenzivně se snažil X opustit, získal vízum do Maďarska, na území EU chtěl požádat o udělení mezinárodní ochrany, přičemž tak učinil až na území ČR, neboť zde pobývá jeho přítelkyně. Žalobci byla ještě v X diagnostikována schizotypní porucha, která se zatím projevuje výkyvy nálad. Aktuálně byl žalobci lékařem doporučen klidový režim v souvislosti s konzervativní léčbou zánětu slepého střeva.
4. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Žalobce namítal, že nemůže být vydán do Maďarska, neboť tamější azylová politika vykazuje znaky porušování lidských práv a v oblasti azylového řízení dochází k zcela zjevným nedostatkům, přičemž není zaručena ochrana procesních záruk a azylových práv v souladu s právem EU. Žalobce v rámci své námitky odkazoval na Odborné stanovisko k maďarskému azylovému systému, které bylo vydáno Helsinským výborem pro lidská práva.
5. Žalobce dále namítal, že žalovaný nedostatečně posoudil stav věci při současném zvážení čl. 17 Dublinského nařízení, tzv. diskrečního ustanovení, a proto je podle žalobce napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Namítal, že žalovaný nedostatečně zkoumal důvody, na základě kterých by o žádosti žalobce mohlo být rozhodnuto na území ČR s ohledem na žalobcovy soukromé vazby na území ČR. Uvedl, že má v ČR partnerku, přičemž tento

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

důvod žalovaný blíže nestranně nezkoumal a omezil se na formalistický výklad Dublinského nařízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný vyjádřil svůj nesouhlas s žalobními námitkami, považuje napadené rozhodnutí za zákonné, věcně správné a řádně odůvodněné. V podrobnostech odkázal na správní spis a odůvodnění napadeného rozhodnutí, ze kterého plyne, že k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je podle Dublinského nařízení příslušná Maďarská republika.
7. Žalovaný zrekapituloval azylový příběh žalobce a průběh správního řízení. K informacím, které žalovaný shromáždil k zjištění stavu řízení o mezinárodní ochraně a azylové legislativy v Maďarsku, měl žalobce možnost se vyjádřit nebo navrhnout jejich doplnění o další dokumenty, nicméně této možnosti nevyužil. Žalovaný poukázal na čl. 12 odst. 2 Dublinského nařízení, podle kterého dovodil, že k posouzení žádosti žalobce je příslušné Maďarsko. Žalovaný odeslal maďarské straně žádost o přijetí zpět podle Dublinského nařízení, přičemž Maďarsko svou příslušnost k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany uznalo. Žalovaný zároveň dospěl k závěru, že maďarský systém je koherentní se systémem České republiky a zároveň v souladu s normami EU a umožní žalobci pokračovat v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu podané v navracejícím státě, lze jej ubytovat v přijímacím středisku. Žalobce nevyjádřil žádné podstatné námitky k azylovému systému v Maďarsku. Také s ohledem na zásadu vzájemné důvěry států EU v případě Maďarska není závažné důvody se domnívat, že zde dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU.
8. Za skutečnost podřaditelnou pod čl. 17 Dublinského nařízení nelze podle žalovaného považovat fakt, že žalobce má na území ČR přítelkyni X národnosti. Z judikatury NSS plyne, že užití diskrečního oprávnění podle čl. 17 Dublinského nařízení má být vyhrazeno jen vskutku výjimečným případům. Žalobce nemá na území ČR žádné přímé rodinné vazby. Dále žalovaný odkazoval na judikaturu Soudního dvora EU k možnosti využití diskrečního ustanovení.
9. Ani žalobcem namítaný zdravotní stav nepovažuje žalovaný za důvod hodný zvláštního zřetele, který by odůvodňoval setrvání na území a převzetí řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany českou stranou. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Obsah správního spisu

10. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
11. Dne 24. 12. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 2. 1. 2024 pak žalobce poskytl údaje k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a byl s ním proveden pohovor. Žalobce sdělil, že je státním příslušníkem X, mluví plynule X, anglicky a na základní úrovni česky, je bez náboženského vyznání, svobodný, bezdětný, účastnil se demonstrací na podporu A. N., po vyhlášení mobilizace odjel do A., poté do G.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V zahraničí poskytl několik rozhovorů a následně se vrátil do X, odkud opět vycestoval dne 17. 12. 2023 přes G. a Maďarsko do ČR. Žalobci bylo uděleno maďarské turistické vízum. Trpí schizotypní poruchou osobnosti, neléčí se, nebere léky. O mezinárodní ochranu v ČR žalobce požádal kvůli obavám z mobilizace a perzekuce za protiválečné názory, které prezentoval v rámci rozhovorů mimo domovský stát a demonstraci proti válce na Y. Kvůli svému onemocnění rovněž žalobce nemohl sehnat práci. Jedná se o jeho první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce neměl v úmyslu pobývat v Maďarsku, do Prahy přijel za svou přítelkyní, která zde žije. Po poučení o tzv. dublinském systému žalobce uvedl, že by chtěl zůstat v ČR, v Maďarsku nikoho nemá, v ČR má kamarády, kteří mu v případě potřeby mohou pomoci, a má zde kde bydlet. Jiné důvody, proč nechce do Maďarska vycestovat, nemá. Žalobce nemá žádné příbuzné. Žalobce sdělil, že bude respektovat rozhodnutí, na základě kterého se bude muset vrátit do Maďarska. Žalobce dále chtěl využít svého práva seznámit se s podklady pro rozhodnutí, nechtěl nic dalšího sdělit, pouze chtěl doložit potvrzení o změně svého příjmení.

12. Součástí spisu je kopie cestovního pasu žalobce s maďarským vízem platným od 20. 12. 2023 do 5. 1. 2024, žádost České republiky Maďarsku o přijetí žalobce zpět ze dne 26. 1. 2024, přípis doručený Ministerstvu vnitra ČR dne 31. 1. 2024, kterým Maďarsko souhlasilo s přijetím žalobce podle čl. 12 odst. 2 Dublinského nařízení. Dále se ve spise nachází žádost žalovaného o udělení individuálních záruk z maďarské strany, že žalobce bude mít možnost požádat o mezinárodní ochranu v Budapešti, Informace OAMP – Maďarsko – Azylový systém, Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky, ze dne 10. 7. 2023, a Informace EUAA ohledně procesních prvků a práv žadatelů podléhajících přemístění dle Dublinského nařízení do Maďarska, ze dne 3. 5. 2023, kterou poskytlo maďarské Národní vrchní ředitelství pro cizineckou policii (dále jen „NGDAP“). Dle této zprávy pokud azylový orgán převezme na základě Dublinského nařízení cizince žádajícího o azyl v jiném členském státě, pak daný cizinec dostane příležitost tuto žádost podat. Pokud cizinec nebude mít záměr žádost podat, azylový orgán o tom informuje úřad pro dohled nad cizinci. Po přemístění prostřednictvím dublinského řízení do Maďarska musí žadatel prohlásit, že si přeje vést azylové řízení zahájené na základě své žádosti podané v jiném členském státě. Prohlásí-li, že si přeje, aby byla jeho žádost prošetřena v Maďarsku, azylový orgán jej s okamžitou platností zaregistruje jako žadatele o azyl.
13. Dne 18. 4. 2024 bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, kterým bylo řízení o žádosti žalobce podané v ČR zastaveno, neboť státem příslušným k posouzení jeho žádosti je Maďarsko. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval otázkou příslušnosti ČR k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a to podle čl. 3, 7-12 Dublinského nařízení. Žalovaný shledal, že v případě žalobce je nutné vycházet z kritéria podle čl. 12 Dublinského nařízení, neboť ke dni 24. 12. 2023, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, byl žalobce držitelem platného maďarského víza platného do 5. 1. 2024, což maďarská strana následně potvrdila a zároveň uznala svou příslušnost. Dále se žalovaný zabýval skutečností, zda v případě Maďarska existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení, přičemž vycházel zejména ze shromážděných podkladů a po jejich shrnutí žalovaný uvedl, že Maďarsko je členem EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva, Maďarsko ratifikovalo a dodržuje smlouvy o

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

lidských právech a základních svobodách, je považováno za bezpečnou zemi původu ze strany ČR i států EU. Žalovaný naznal, že žalobci nehrozí v Maďarsku nelidské či ponižující zacházení v souvislosti s řízením ve věci mezinárodní ochrany a zajištěním podmínek pro přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Žalovaný konstatoval, že žalobce a jeho přítelkyně, kvůli které chce setrvat v ČR, nespádají pod definici rodinného příslušníka podle čl. 2 písm. g) Dublinského nařízení. Zabýval se rovněž možností aplikace čl. 17 Dublinského nařízení a v této souvislosti hodnotil ekonomické a sociální vazby žalobce na ČR, nenalezl humanitární důvody, které by vyplývaly z rodinných nebo kulturních důvodů, pro které by čl. 17 Dublinského nařízení aplikoval. Uzavřel, že dle čl. 18 Dublinského nařízení je Maďarsko povinno převzít žalobce na své území a posoudit jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany.

V.

Právní posouzení věci soudem

14. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení souhlasili s projednáním věci bez jednání.
15. Podle čl. 3 odst. 1 Dublinského nařízení *členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Jednotlivá kritéria se pak uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena ve zmíněné kapitole (čl. 7 odst. 1 nařízení).*
16. Podle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení *pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.*

Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

17. Podle čl. 12 odst. 1 Dublinského nařízení *pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal.*
18. Podle čl. 12 odst. 2 Dublinského nařízení *pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.*
19. Podle čl. 12 odst. 4 první věty Dublinského nařízení *pokud je žadatel držitelem pouze jednoho nebo více povolení k pobytu, jejichž platnost skončila před méně než dvěma roky, nebo jednoho či více víz, jejichž platnost skončila před méně než šesti měsíci a na základě nichž mohl vstoupit na území členského státu, použijí se odstavce 1, 2 a 3, dokud žadatel neopustil území členských států.*
20. Podle čl. 17 odst. 1 první odstavce Dublinského nařízení *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*
21. Rozhodne-li správní orgán o tom, že státem příslušným k posouzení podané žádosti o mezinárodní ochranu je podle čl. 3 Dublinského nařízení jiný členský stát, je povinen zabývat se v odůvodnění tohoto rozhodnutí vždy také tím, zda přemístění žadatele do takto určeného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Závěry správního orgánu o tom, zda přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do příslušného státu nebrání systémové nedostatky (viz čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec Dublinského nařízení), musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Na základě takto shromážděných podkladů tedy musí žalovaný správní orgán učinit úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků v konkrétní zemi. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2022, č. j. 1 Azs 77/2022-18: „*úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22).*“ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22: „*v rámci dublinského systému nelze přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (resp. z hlediska srovnatelných závazků ostatních zemí dublinského systému, které nejsou právními předpisy Společného evropského azylového systému v té či oné míře vázány), že by zde v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře obou evropských soudů, tedy Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. prosince 2011, N. S. a M. E., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865; ze dne 14. listopadu 2013, Puid, C-4/11, EU:C:2013:740 a ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi, C-394/12; EU:C:2013:813 a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. ledna 2011 ve věci M.S.S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09 a ze dne 4. listopadu 2014 ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12), a to atť již přímo v této zemi, do níž má být žadatel přemístěn, anebo - z důvodu absence řádného posouzení jeho žádosti - v zemích třetích, včetně případně i země jeho původu.“

22. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28 plyne, že „v právu Evropské unie platí i nadále zásada vzájemné důvěry. Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelná domněnka, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka vyvrácena nebyla.“ Vyjít ze zásady vzájemné důvěry, která je koncipována jako vyvratitelná domněnka, však nebude postačovat v případech zemí, které lze z hlediska podmínek azylového řízení považovat za problematické.
23. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22 vycházel ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z května 2016 publikované pod názvem *Hungary as a Country of Asylum*, jež reagovala na právní úpravu a praxi maďarských orgánů v době od 1. 6. 2015 do 31. 3. 2016 a upozorňovala na existenci základních systémových a provozních nedostatků maďarského azylového systému. „Mimo jiné uvedená zpráva poukazovala na postavení plotu na hranicích se Srbskem a Chorvatskem a zřízení speciálních tranzitních zón, v nichž je třeba podat žádost o mezinárodní ochranu, přičemž podmínky řízení v těchto zónách neodpovídají unijním ani mezinárodním standardům. Zpráva dále kritizovala kriminalizaci migrantů, kteří protiprávně překročili hranice Maďarska, jež byla spojena s možností uložení trestu odnětí svobody až na 10 let, případně uložení trestu vyhoštění. Zpráva si rovněž všímala toho, že maďarské orgány uplatňují koncept bezpečné třetí země vůči zemím, jako je Řecko, Makedonie či Srbsko, přestože jiné členské státy EU tyto státy za bezpečné třetí země nepovažují a Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky již v srpnu 2012 vydal doporučení, jimž vyzval všechny státy, aby nenavracely žadatele o mezinárodní ochranu zpět do Srbska, a obdobná doporučení UNHCR se týkají i ostatních zmiňovaných zemí.“ Existovala zde reálná hrozba, že by žadatelé v případě jejich přemístění do Maďarska byli následně vystaveni řetězci dalšího navracení (*chain refoulement*) skrze státy neposkytující dostatečné záruky, že se žadatelé budou moci účinně dovolat mezinárodní ochrany. Existence systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, které bránily tomu, aby Maďarsko bylo příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, byla tedy konstatována už v minulosti.
24. Dále je nezbytné poukázat též na rozsudky ESLP, podle nichž stěžovatelé, kteří chtěli v Maďarsku požádat o azyl, čelili tzv. vytlačení (*push-back*) na srbské území, aniž by kdokoliv posoudil jejich individuální situaci, a aniž by měli kde se proti tomuto postupu maďarských orgánů bránit (rozsudek ze dne 8. 7. 2021 ve věci Shahzad proti Maďarsku, č. 12625/17, ze dne 22. 9. 2022 ve věci H. K. proti Maďarsku, č. 18531/17, a ze dne 4. 5. 2023 ve věci R. N. proti Maďarsku, č. 71/18). ESLP v těchto případech shledal porušení čl. 4 Protokolu č. 4 k Evropské úmluvě o lidských právech, který zakazuje kolektivní vyhoštění

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

cizinců, a čl. 13 Úmluvy, který garantuje právo na účinný prostředek nápravy, pokud jednotlivec vznáší hájitelné tvrzení o porušení jeho práv chráněných touto úmluvou. Soudní dvůr EU dále v rozsudku ze dne 17. 12. 2020 ve věci C 808/18, Komise proti Maďarsku, vyhověl žalobě Evropské komise a konstatoval, že Maďarsko neplní své povinnosti vyplývající z několika ustanovení návratové, procedurální a přijímací směrnice. Podle Evropské komise přitom Maďarsko ani následně nepřijalo veškerá opatření ke splnění povinností plynoucích z uvedeného rozsudku. To bylo potvrzeno v recentním rozsudku ze dne 22. 6. 2023, ve věci C-823/21, ve kterém SDEU poukázal právě na skutečnost, že Maďarsko podmiňuje možnost učinit žádost o mezinárodní ochranu pro některé státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, které se nacházejí na území Maďarska, předchozím předložením prohlášení o úmyslu u maďarského velvyslanectví ve třetí zemi (v Bělehradě nebo v Kyjevě) a vydáním cestovního dokladu, který jim umožňuje vstup na maďarské území. Na tuto skutečnost poukazuje i žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

25. Bylo proto povinností žalovaného, aby se zvláště pečlivě zabýval otázkou, zda se situace v Maďarsku oproti dřívějšímu stavu z hlediska tamního azylového systému zlepšila. Tato povinnost přitom leží pouze na žalovaném, který odpovídá za dodržení mezinárodního závazku nevystavit žadatele špatnému zacházení tím, že jej navrátí do země, kde by mu takové zacházení mohlo hrozit. V této souvislosti tak není relevantní, že žalobce v průběhu správního řízení žádné konkrétní námitky ve vztahu k maďarskému azylovému systému neuvedl, postačuje jejich uvedení v žalobě.
26. Z Informace OAMP – Maďarsko – Azylový systém, Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky, ze dne 10. 7. 2023 (dále též „Informace OAMP“), která byla podkladem napadeného rozhodnutí, plynou významné nedostatky pokud jde o přístup cizinců k azylovému řízení. Od května 2020 musí potenciální žadatel o udělení mezinárodní ochrany v Maďarsku nejprve podat tzv. prohlášení o úmyslu pro účel podání žádosti o azyl na maďarském velvyslanectví v Bělehradě nebo v Kyjevě. NGDAP následně vydá doporučení, zda by velvyslanectví mělo vydat cizinci povolení ke vstupu do země za účelem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z tohoto obecného pravidla sice existují určité výjimky, navrácení cizince do Maďarska na základě Dublinského nařízení však mezi tyto výjimky podle příslušné maďarské legislativy nepatří (§. 2 a 5 Informace OAMP), což zakládá rozpor s čl. 18 odst. 2 Dublinského nařízení. I když podle Informace OAMP maďarské úřady v praxi fakticky umožňovaly navrátilcům pokračovat v řízení o jejich žádosti o mezinárodní ochranu podané v navracející zemi, tato skutečnost neodpovídá maďarské právní úpravě. Pokračování v azylovém řízení, aniž by byl žalobce povinen vycestovat do třetí země, je tak založeno pouze na dobré vůli, resp. libovůli příslušných maďarských orgánů a žalobce nemá k dispozici právní prostředky, jak by se proti takovému postupu mohl bránit. Na základě Informace OAMP o azylovém systému v Maďarsku tak nelze dospět k závěru, že by žalobce v případě předání do Maďarska měl právními předpisy garantovanou možnost podat žádost o mezinárodní ochranu.
27. Na žádost žalovaného o udělení individuálních záruk z maďarské strany, že žalobce bude mít možnost požádat o mezinárodní ochranu v Budapešti, byla v odpovědi maďarskou stranou zaslána obecná Informace EUAA ohledně procesních prvků a práv žadatelů podléhajících přemístění dle Dublinského nařízení do Maďarska, ze dne 3. 5. 2023 (dále též

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

„Informace EUAA“), která však výše uvedené nedostatky v azylové praxi Maďarska přesvědčivým způsobem nevyvrací.

28. I na projednávaný případ se uplatní závěry Krajského soudu v Brně uvedené v rozsudku ze dne 2. 2. 2024, č. j. 34 Az 48/2023-53, podle něj se nelze „ztotožnit ani s názorem žalovaného, že by jím doložený materiál představoval individuální záruky posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu v Maďarsku. Tento materiál je informací maďarského správního úřadu EUAA a postrádá jakoukoli individualizaci. Jak uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 19.1.2024, č.j. 41 Az 49/2023-9, diplomatické záruky jsou ujednáním mezi dvěma státy, jimiž stát, který přijímá osobu, poskytuje státu, který osobu navrácí, záruku (závazek), že s osobou, které se tato záruka týká, bude nakládat v souladu s podmínkami stanovenými v tomto ujednání, resp. v souladu se závazky podle mezinárodního práva [United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). UNHCR Note on Diplomatic Assurances and International Refugee Protection. Geneva, 2006, bod 12]. Země původu se tak zavazují vyloučit riziko porušení lidských práv tím, že nad rámec svých současných povinností garantují dodržování podmínek sjednaných v zárukách (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. II. ÚS 2299/19, body 79 a 80). V řízení o předání podle nařízení Dublin III lze individuální záruky využít v případě pochybností, že se žadateli v příslušném státě nedostane řádného přijetí; takové záruky však v posuzované věci získány nebyly.“ V případě Informace EUAA nelze tuto obecnou informaci považovat za požadovanou individuální záruku. Za dané situace by přitom předání žalobce do Maďarska bylo slučitelné s čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení pouze v případě, že by maďarskými orgány byly garantovány individuální záruky, že žalobci umožní žádost o udělení mezinárodní ochrany podat.
29. Soudní dvůr EU v rozsudku ze dne 22. 6. 2023 ve věci C-823/21, Komise proti Maďarsku, rozhodl, že výše popsaná maďarská právní úprava odporuje unijnímu právu: „Maďarsko tím, že podmínilo možnost učinit žádost o mezinárodní ochranu pro některé státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se na území Maďarska nebo na hranicích tohoto členského státu předchozím předložením prohlášení o úmyslu u maďarského velvyslanectví nacházejícího se ve třetí zemi a vydáním cestovního dokladu, který jim umožňuje vstup na maďarské území, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.“
30. Na základě shora uvedených skutečností lze dospět k závěru, že existují závažné důvody se domnívat, že v Maďarsku dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů (článek 3 odst. 2 Dublinského nařízení), a proto maďarský azylový systém nelze považovat za koherentní se systémem ČR a v souladu s normami EU. Nemožnost žádat v Maďarsku o mezinárodní ochranu, aniž by žadatel předtím předložil prohlášení o úmyslu na maďarském velvyslanectví, vyvolává podle názoru soudu závažné důvody se domnívat, že maďarské azylové řízení trpí systémovými nedostatky, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. Pokud totiž aktuálně není jisté, že vůbec lze v Maďarsku podat žádost o mezinárodní ochranu v souladu se zárukami plynoucími z unijního práva, pak nelze vyloučit, že by mohlo dojít k navrácení žadatele do země jeho původu, aniž by jeho žádost o mezinárodní ochranu maďarské orgány řádně posoudily. Takový postup zjevně odporuje principu *non-refoulement*.
31. Lze tak zopakovat, že nebylo zjištěno, že v případě předání do Maďarska by měl žalobce reálnou, právními předpisy garantovanou, možnost podat žádost o mezinárodní ochranu.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Ani Informace EUAA zmiňovaná v napadeném rozhodnutí žalovaným v tomto smyslu dostatečnou záruku nepředstavuje, neboť pouhá tvrzená praxe maďarských státních orgánů, která není podložena odpovídající zákonnou úpravou, nepředstavuje pro žalobce jistotu, že bude mít v Maďarsku skutečně možnost podat žádost o mezinárodní ochranu. Tato možnost by závisela pouze na vůli příslušných maďarských orgánů, maďarská právní úprava žalobci formálně nedává možnost žádost podat. Proto v případě, že by státní orgány žalobci neumožnily pokračovat v řízení o žádosti, kterou podal v Česku, neměl by se proti jejich postupu jak bránit.

32. Na základě výše uvedeného soud shledal, že předání žalobce do Maďarska nelze na podkladě shromážděných informací o tamním azylovém systému považovat za slučitelné s čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, maďarský azylový systém trpí nedostatky, které potenciálně mohou vystavit žalobce špatnému zacházení v podobě jeho navrácení do země původu bez řádného posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž obecné informace poskytnuté maďarskými orgány nejsou dostatečně způsobilé tyto obavy vyvrátit. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.
33. Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 2. 2. 2024, č. j. 34 Az 48/2023-53 posuzoval odborné stanovisko Maďarského helsinského výboru k maďarskému azylovému systému ze dne 26. 1. 2024, na které žalobce v podané žalobě rovněž odkazuje, a dospěl k závěru, že: *„ani soudem doplněná aktuální zjištění nemohou vést k závěru [...], že by byl maďarský azylový systém v souladu s normami EU. [...] ve fungování maďarského azylového systému nedošlo k žádným snahám o nápravu či systémovým změnám k lepšímu. Nejnovější vývoj v oblasti přístupu k řízení, procesních záruk a obsahu mezinárodní ochrany je nadto takový, že by navrácení žadatele o azyl mohlo představovat porušení článku 3 Evropské úmluvy o lidských právech, a to s ohledem na nedostatečné materiální podmínky přijetí. [...] od 26. května 2020, kdy byla v Maďarsku přijata nová azylová legislativa, nemůže nikdo, až na několik výjimek, podat žádost o mezinárodní ochranu v Maďarsku. Takovou výjimku přitom cizinci navrácení dle nařízení Dublin III nepředstavují. Přestože žalobce není zranitelnou osobou, je vhodné upozornit na to, že dle stanoviska byly velmi ztíženy („zlikvidovány“) materiální podmínky přijetí. Od ledna 2023 je v provozu pouze jedno azylové zařízení. Stanovisko potvrzuje nejasnosti ohledně přístupu k azylovému řízení pro tzv. dublinské navrátilce, kterým by tak mohlo hrozit zajištění dle návratové (nikoli procedurální) směrnice. [...] pokud by byl žadatel o azyl v některém z členských států EU vrácen do Maďarska, byl by ubytován na místě, které pro něj není dostupné nebo bezpečné.“*
34. Vzhledem k tomu, že příslušnost ČR k posouzení žádosti žalobce je z důvodu zjištěných systémových nedostatků maďarského azylového systému a při současné neexistenci individuálních záruk dána článkem 3 odst. 2 Dublinského nařízení, je již námitka žalobce týkající se aplikace čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení bezpředmětná. Přesto soud považuje za vhodné se k této námitce vyjádřit. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24 má žalovaný povinnost *„zabývat se případy vykazujícími okolnosti hodné zvláštního zřetele, tedy tam, kde by neposouzení možných důsledků postoupení žádosti státu příslušnému k řízení dle nařízení Dublin III mohlo vést k nenaplnění smyslu nařízení – tj. k nezajištění účinné mezinárodní ochrany. V takových situacích lze konstatovat nutnost vypořádání aplikace čl. 17 odst. 1 správním orgánem, přičemž je třeba takové rozhodnutí odůvodnit.“* Žalovaný se možností aplikace čl. 17 Dublinského nařízení zabýval na straně 5 napadeného rozhodnutí. Vycházel přitom z výpovědi žalobce, že mu v odcestování z ČR nic nebrání, nemá zde žádné ekonomické ani sociální vazby a rovněž

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

k Maďarsku neuvedl žádné výhrady či negativní skutečnosti znemožňující mu návrat z vážných důvodů. Proto se žalovaný rozhodl neaplikovat čl. 17 Dublinského nařízení, přičemž soud považuje toto odůvodnění přes jeho stručnost za dostačující. Lze souhlasit se žalovaným, že se o výjimečný případ hodný zvláštního zřetele nejedná.

35. Ke shodným závěrům dospěl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 12.3.2024, č.j. 4 Az 5/2024- 24.

VI.

Závěr a náklady řízení

36. Soud I. výrokem tohoto rozsudku zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný pochybil, pokud rozhodl o předání žalobce do Maďarska. O vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení soud rozhodl podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. bude žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem zdejšího soudu.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl II. výrokem tohoto rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný, a má tak právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady žalobce sestávají z odměny jeho advokátky za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, seps žaloby) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a ze dvou paušálních částek po 300 Kč jako náhrad hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tak náklady řízení žalobce činí částku 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Praha 3. června 2024

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.